

imødegaa. Det ærede Medlem udtalte, at Kampen blev ført paa en saadan Maade, at det særlig skulde gaa ud over gamle, Kvinder og Børn. Nogen Begrundelse for denne Paastand fremførte det ærede Medlem ikke, men man maa jo haabe, at det kommer. Jeg har ikke i det, der er passeret i Sommer, kunnet se nogen som helst Begrundelse deraf, men sikkert er det jo, at det i en Kamp nødvendigvis maa gaa ud over mange af den Slags Mennesker. Det er selvfølgelig et stort og beklageligt Onde, men det sker jo ogsaa, naar der erklæres Strejke, i Særdeleshed en stor Strejke, og jeg maa tilstaa, at jeg har aldrig hørt det ærede Medlem bruge saa stærke Udtryk om dem, som foranledigede saadanne Strejkers Iværksættelse. Men det ærede Medlem har sikkert Ret i, at der har været en Del Sult og Nød, om end heldigvis ikke i saa stort Omfang, som man skulde have troet. Ganske vist, de officielle Kilder viste ikke hen derpaa, men ingen, som har levet her i Kjøbenhavn, og som er kommen i nogen Berøring med den Del af Befolkningen, som har været Genstand for Lockouten, har kunnet undgaa at se, at der virkelig har været megen Nød. Forskellige Ting i denne Kamp tjene Arbejderstanden som saadan til største Ære, først og fremmest at det har været den muligt at ride Stormen af saa godt, som den har kunnet, uden at Nøden har bredt sig saa vidt i længere Tid, som man kunde have frygtet og ventet. Dette hidrørte fra, at vi længe have haft gode Arbejdsvilkaar i Særdeleshed her i Hovedstaden, og det vidner om en Offerberedvillighed inden for Arbejderstanden, som er al Anerkendelse værd, og tillige vidner det om Sparsommelighedssans hos Arbejderstanden. Thi det er klart, at Arbejderne aldrig vare komne saa godt igennem, naar de ikke i Tide havde lagt hen, ikke alene til de forskellige Fagforeningskasser, men ogsaa i Sparekasserne. Det var derfor ogsaa dybt beklageligt det Skridt, som blev foretaget mod visse Pengeinstitutter i Sommer, hvor man alarmerede i Særdeleshed Smaafolk og opfordrede dem direkte til at tage store Beløb ud af Pengeinstitutterne. Naar man ser Oversigterne efter fra den Tid, vil man se, at der i en enkelt Maaned blev taget mange Millioner ud af Sparekasserne af smaa Sparere. Ulykken derved er, at naar de smaa Sparere først faa deres Penge ud, faa dem mellem Hænder, gaa de lettere i Løbet. Saa finder man sig ikke saa let i øjeblikkelige Savn, saa gaa Pengene i Løbet. Derved er der sket et Kapitalforbrug af ikke

ringe Udstrækning, og det vilde have været særdeles heldigt, om særlig Arbejderpartiets ledende Organ her i Byen havde dæmmet op for den Bevægelse, saasom den manglede enhver Begrundelse i de faktiske Forhold. Men er der saaledes allerede ved Stridens Indgang grundet Anledning til at beklage det skæbnesvangre Skridt, jeg før omtalte, nemlig det affejende Svar paa en Forhandling fra Arbejderpartiets Føreres Side, har man ogsaa med stor Undren set den Maade, paa hvilken Kampen er endt. Thi hvad man end vil sige om Udgangen af den lange Kamp: det er dog sikkert, at som en Sejr for Arbejderpartiet kan den dog ikke betegnes. Det ledende Organ, jeg nylig nævned, har derfor ogsaa maattet lide den Tort paa første Side at juble om den store Sejr, der er bleven vundet, og paa den anden Side har det maattet optage en meget energisk Protest fra, saa vidt jeg husker, 700 inden for en bestemt Fagforening mod den for Arbejderstanden nedværdigende Maade, hvorpaa Forliget var afsluttet. Begge Dele ere forkerte, fordi Afslutningen af Forliget giver ikke noget af de to Standpunkter Ret, men det viser jo, at det, man skal lære af denne Omstændighed, er, at man, i Særdeleshed naar man leder et stort Arbejderparti, først og fremmest skal holde sig til den objektive Sandhed for ikke at blive desavoueret af den store Stand, man leder, og som er i Besiddelse af tilstrækkelig Evne til at dømme selvstændig om disse Forhold, saa intelligent Arbejderstanden er her hjemme i Danmark. Men der skal, forekommer det mig, tillige udtales her i Tinget en Anerkendelse til Arbejderstanden for den fortræffelige Maade, hvorpaa den er optraadt under Kampen, uden saadanne store Uroligheder, som man jo ofte bliver Vidne til andetsteds. Ikke mindst traadte dette frem ved Grundlovsfesten, hvor jeg netop for at studere, sætte mig ind i disse Forhold, tilbragte en Del af min Dag paa Nørrefæled, Fagforeningernes Betydning er der jo ingen, der vil nægte. Bevægelsen selv har jo hævet Arbejderstanden højt, og i Forbindelse med, at den har arbejdet paa den pekuniære Fremgang, har den jo ogsaa arbejdet paa den intellektuelle Fremgang paa en Maade, som har vundet Anerkendelse i vide Kredse, og som man fra alle Sider vil støtte. Man maa haabe, at den Tid ikke er saa fjern, da Fagforeningernes Ledelse bliver fuldstændig faglig og fri for den skarpe, politiske Agitation i Spidsen, som den nu er underkastet.